

door Daniel FARASYN

Bij het uitgraven van het terrein bestemd voor de aanleg van een ondergrondse parking bezuiden de Leopold II laan in september-oktober 1987 werd door dhr. CALCOEN, stadslandmeter, nauwkeurig de ligging en de afmetingen genoteerd van diverse oude grondvesten en kokers in de bouwput teruggevonden. De heer CALCOEN legde die gegevens vast op kaart. Foto's werden genomen tijdens de graafwerken. Zo werd het mogelijk tot betere identificatie over te gaan van wat hier werd blootgelegd...een stukje ondergrondse geschiedenis van onze stad.

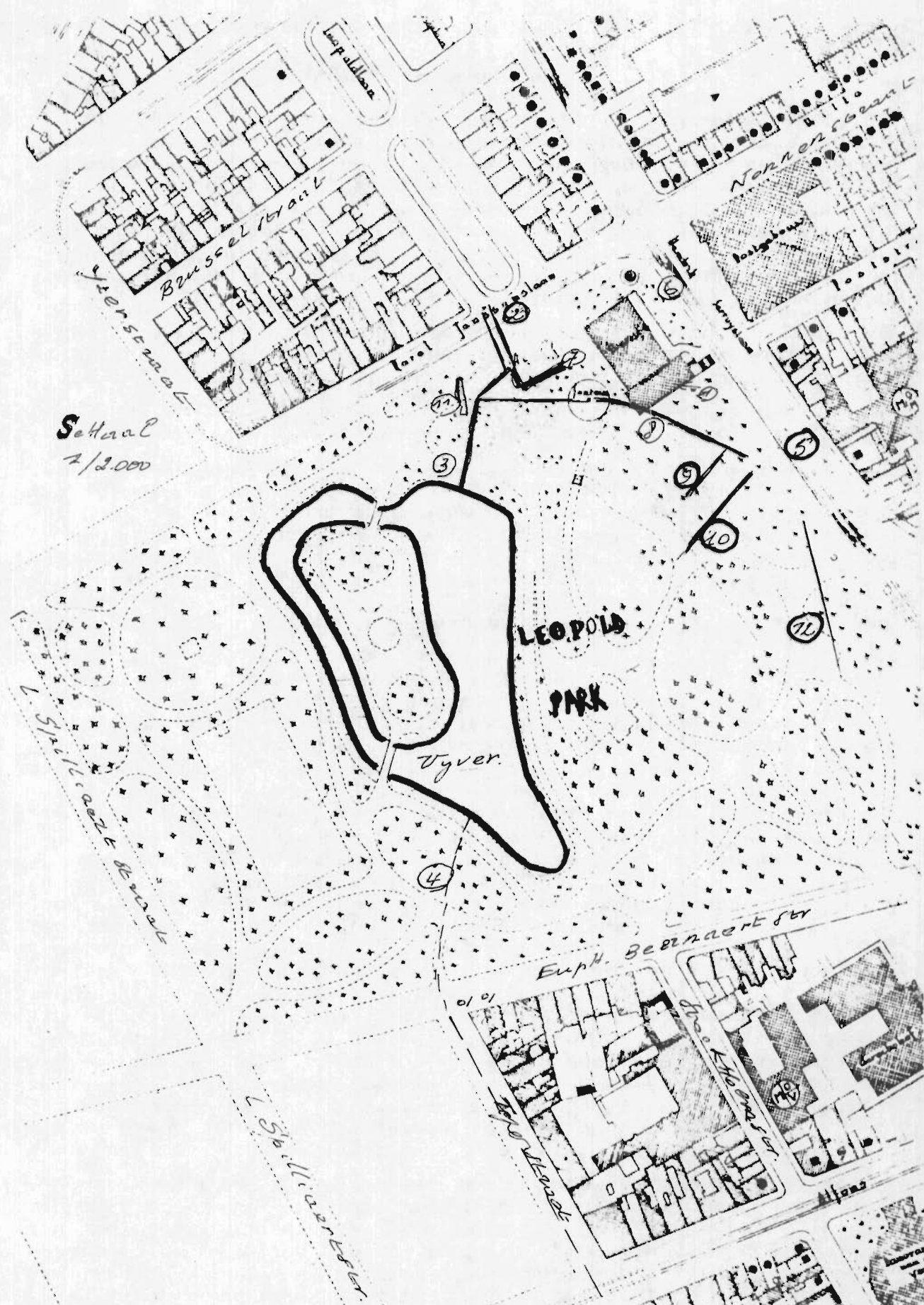
Dhr. DREESEN bezorgde mij de kaart en foto's, wat mij toeliet enkele rectificaties en aanvullingen te brengen aan mijn bijdrage in het januarinumnummer van ons tijdschrift verschenen.

Op een hierbijgevoegde kaart heb ik, ruw geschetst, de gegevens aangebracht door dhr. CALCOEN aangetekend.

1 is het transfostation waarvan de bouwaanbesteding plaats vond in augustus 1913. Het station werd in gebruik genomen in juli 1914 en in 1957 afgebroken. Nu werden de grondvesten ervan bijna volledig opgeruimd. Gezien het niveau waarop de talrijke kokers voorkomen, lijdt het geen twijfel dat het hier om leidingskokers gaat en niet om rioolwerken. Evenwel blijf ik bij mijn vroeger standpunt, dat dit gebied van de 17e eeuw tot 1855 als lozingszone benut werd om het rioolwater doorheen de wallen in de stadsgracht af te leiden.

2 is de 3 m. brede en 2,60 m. hoge gemetste koker, die van uit de Westkant van de Leopold II laan het Park inliep. Deze werd niet tijdens het Hollands Bewind maar wel bij de sloping van de wallen in 1874 in de vroegere stadsgracht gelegd. Bij de planning van de stadsuitbreiding had de stad het project opgevat aan de rand van de oude stad een riool met grote diameter aan te leggen die als spui riool zou fungeren. Tevens had de stad met de staat op 29-06-1873 een akkoord afgesloten dat de stad met de aanleg van rioolwerken zou beginnen, zelfs wanneer de verkoop der terreinen, voorzien op 29-08-1873 niet door de regering zou worden goedgekeurd. Minister van Financiën, MALOU, aanvaardde het aankoopaanbod van MOURLON dd. 25-08-1873 niet en gaf op 02-09-1873 opdracht aan de stad met de aanleg van de riolen te beginnen, zoals het bij conventie was voorzien. Aldus werd in 1874 een grote koker aangelegd die langsheen de Leopold II laan, de Van Iseghemlaan en de Nieuwe Visserskaai liep. Om deze nieuwe grote riool te spuien was voorzien water te onttrekken aan de vijver van het Leopoldpark, vijver, die als enig deel van de stadsgracht aan de Westkant van de stad bewaard bleef. Deze vijver zou gespijsd worden met water afkomstig uit de afleidingsvaart en uit de stadsgrachten van het Hazegras, zoals dit reeds sinds de Hollandse Periode, 1814-1830, het geval was.

De grote "Aquaduc" 2 werd daarom met de vijver verbonden door het leggen van een waterkoker in een deel van de vroegere stadsgracht 3. Deze koker, gebouwd op een voet van ongewapend beton had een hoogte van 1,60 m. bij een breedte van 1,20 m. Om over voldoende water in de vijver van het park te beschikken besliste de stad op 18-05-1875 aan de verbindingskoker tussen de vijver en de grachten van het Hazegras een grotere diameter te geven dan oorspronkelijk was vastgelegd. De uitvoering van dit werk

Schaal
1/2.000

LEOPOLD
PARK

Vyver.

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

Euph. Bernaertstr

Busselstraat

Norderstraat

Spillereze Straat

Spillereze Straat

Spillereze Straat

Spillereze Straat

op 27-09-1876 aan DELBOUILLE toevertrouwd, die in 1874 de domaniale gronden van Oostende had aangekocht. Zo kwam de leiding tot stand, die van uit de zuidelijke stadsgrachten doorheen de Ieperstraat 4 water in de vijver van het Leopoldpark aanbracht.

De aanvoer van een groot watervolume naar de vijver was niet alleen nodig voor het spuien van de nieuwe riolen. De stad wenste ook water uit de vijver te trekken om dit in de stad te bedelen.

In 1858-1859 had men reeds een artesische put aangeboord bijna op het noordelijk uiteinde van de Parkstraat bij de Babylonestraat 5. Wegens zijn hoog zoutgehalte kon het hieruit gewonnen water niet als drinkwater benut worden. Toch werd het in daarop volgende jaren langsheen een rudimentair net naar een vijftal openbare pompen, "Borns-fontaines", geleid, die aan de rand van de oude stad waren geplaatst o.m. in het begin van de Madridstraat, in de Babylonestraat bij het gevang, in de Ooststraat, op de hoek van de Kapucijnen- en de Nieuwstraat en in de Jozef II straat tegenaan de pastorie. Voor 2 ctm. kon men aan deze pompen een emmer water verkrijgen om te wassen en te schrobben. In 1871 vatte de stad het plan op om het waterleidingsnet verder uit te breiden en huisaansluiting op dit net mogelijk te maken. Dit vergde echter de beschikking over een ruime waterhoeveelheid en een krachtige pompinstallatie. Daarom werd een nieuwe watertoren van 12 m. hoogte "sur terrein vierge" d.i. op tot hiertoe onbebouwde grond, in 1871-1872 opgericht aan de voet van de wallen even bezuiden de hoek van de K. Janssenslaan en de H. Serruyslaan 6. Deze toren werd in 1897 afgebroken. Tevens werd een aftakking 7 aangelegd in 1874 van uit de grote "Aquaduc" 2 naar de watertoren. Ook werd er een koker van 0,6 m. diameter 8 geplaatst naar de oude artesische put. Men was in 1875 zinnens minstens nog twee nieuwe leidingen tussen de artesische put en de vijver aan te brengen om zowel water uit de vijver te trekken als om overtollig putwater in de vijver te lozen. Wellicht zijn dit de kokers 9 en 10. In welk jaar die zijn gelegd is mij niet bekend.

Ten slotte wil ik nog wijzen op een stuk vestingsmuur 11 van 3 m. breedte, daterend uit de Hollandse Periode en op een gemetselde loopgracht uit de tweede wereldoorlog 12 die bij de graafwerken werken werden blootgelegd.

Met een speciaal dankwoord aan dhr. CALCOEN wil ik deze bijdrage afsluiten. Nauwe samenwerking tussen stadsdiensten en onze heemkring kunnen zeker bijdragen tot een betere kennis van het verleden van onze stad.

OPGENOMEN MUZIEK EN LIED UIT OOSTENDE EN OMGEVING

COLLECTIE OSTENDIANA (2)

Stedelijke Openbare Bibliotheek

door Robert LEROY

Hilde DOMBRECHT (piano)

Geboren te Oostende op 23 maart 1946.

In 1956 begonnen de drie "Dombrechtjes" (Hilde, Pieter en Paul) muziek te studeren aan het Stedelijk Conservatorium te Oostende. Voordien waren de eerste muzikale ervaringen opgedaan in de "Grote Kerk", op het hoogzaal, tijdens de zondagsdiensten als vader Stephaan DOMBRECHT het orgel bespeelde, vooral rond de Kersttijd,